

Suvestinė redakcija nuo 2023-11-10

Nutarimas paskelbtas: TAR 2015-02-17, i. k. 2015-02400

Nauja redakcija nuo 2020-03-01:

Nr. [03-15](#), 2020-01-30, paskelbta TAR 2020-01-31, i. k. 2020-02160

LIETUVOS BANKO VALDYBA

NUTARIMAS DĖL FINANSŲ RINKOS DALYVIAMS SKIRTŲ NURODYMŲ, KURIAIS SIEKIAMA UŽKIRSTI KELIĄ PINIGŲ PLOVIMUI IR (ARBA) TERORISTŲ FINANSAVIMUI, PATVIRTINIMO

2015 m. vasario 12 d. Nr. 03-17
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42 straipsnio 4 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos banko valdyba **n u t a r i a**:

Patvirtinti Finansų rinkos dalyviams skirtus nurodymus, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (arba) teroristų finansavimui (pridedama).“

Valdybos pirmininkas

Vitas Vasiliauskas

PATVIRTINTA
Lietuvos banko valdybos
2015 m. vasario 12 d. nutarimu Nr. 03-17
(Lietuvos banko valdybos 2020 m. sausio 30 d.
nutarimo Nr. 03-15 redakcija)

FINANSŲ RINKOS DALYVIAMS SKIRTI NURODYMAI, KURIAIS SIEKIAMA UŽKIRSTI KELIĄ PINIGŲ PLOVIMUI IR (ARBA) TERORISTŲ FINANSAVIMUI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Finansų rinkos dalyviams skirtuose nurodymuose, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (arba) teroristų finansavimui, (toliau – Nurodymai) nustatyta pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų finansų rinkos dalyviams įgyvendinimo tvarka.

2. Nurodymai taikomi kredito įstaigoms, elektroninių pinigų įstaigoms, mokėjimo įstaigoms, valiutos keityklos operatoriams, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjams, tarpusavio skolinimo platformų operatoriams, draudimo įmonėms, vykdančioms gyvybės draudimo veiklą, draudimo brokerių įmonėms, vykdančioms su gyvybės draudimu susijusią draudimo tarpininkavimo veiklą, finansų maklerio įmonėms, valdymo įmonėms, investicinėms bendrovėms, depozitoriumui ir *mutatis mutandis* užsienio valstybių minėtų subjektų filialams, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje, taip pat elektroninių pinigų įstaigoms ir mokėjimo įstaigoms, kurių buveinė yra kitoje valstybėje narėje, teikiančioms paslaugas Lietuvos Respublikoje per tarpininkus, fizinius ar juridinius asmenis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-97](#), 2023-05-30, paskelbta TAR 2023-05-31, i. k. 2023-10711

3. Nurodymai taikomi kartu su:

3.1. Europos bankininkystės institucijos gairėmis pagal Direktyvos (ES) 2015/849 17 straipsnį ir 18 straipsnio 4 dalį dėl deramo klientų tikrinimo ir veiksmų, į kuriuos kredito ir finansų įstaigos turėtų atsižvelgti vertindamos su atskirais dalykiniais santykiais ir vienkartiniais sandoriais ir (ar) operacijomis susijusių pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką (PP / TF rizikos veiksmų gairės), kuriomis panaikinamos ir pakeičiamos Gairės JC/2017/37 (EBA/GL/2021/02);

3.2. Europos bankininkystės institucijos gairėmis dėl politikos ir procedūrų, susijusių su atitikties valdymu ir KPP / KTF atitikties užtikrinimo pareigūno vaidmeniu ir pareigomis pagal Direktyvos (ES) 2015/849 8 straipsnį ir VI skyrių (EBA/GL/2022/05).

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-97](#), 2023-05-30, paskelbta TAR 2023-05-31, i. k. 2023-10711

4. Nurodymuose vartojamos sąvokos:

4.1. **finansų rinkos dalyvio visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimas** – rizikos vertinimas, kurį atlieka finansų rinkos dalyvis, siekdamas nustatyti visą jo veiklai kylančią (su visa jo vykdoma veikla susijusią) pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką;

4.2. **finansų rinkos dalyvis (toliau – FRD)** – bet kuris iš Nurodymų 2 punkte nurodytų asmenų;

4.3. **individualus pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimas** – su individualiais dalykiniais santykiais susijęs kliento rizikos vertinimas;

4.4. **pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika** – tikimybė, kad finansų rinkos dalyviu (pavyzdžiui, dėl nepakankamų ar netinkamų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos

kontrolės įgyvendinimo priemonių) bus pasinaudota vykdant pinigų plovimo arba teroristų finansavimo veiką;

4.5. **rizikos veiksniai** – kintamieji, dėl kurių pavieniui arba dėl kurių grupės gali padidėti arba sumažėti su individualiais dalykiniais santykiais ar kliento sandoriais (piniginėmis operacijomis) susijusi pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika;

4.6. vidaus kontrolės sistemų elementų vertinimas – pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas, kurio metu siekiama įvertinti FRD nustatytos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos atitiktį teisės aktų reikalavimams bei įvertinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų taikymo efektyvumą ir veiksmingumą praktikoje.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [03-97](#), 2023-05-30, paskelbta TAR 2023-05-31, i. k. 2023-10711

5. Kitos Nurodymuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme (toliau – Įstatymas).

II SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

6. FRD turi užtikrinti, kad vidaus kontrolės sistema apimtų nuolat ir veiksmingai veikiančią pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos identifikavimą, vertinimą ir valdymą.

7. Į pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemą turi būti įtraukta:

7.1. pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos politika ir ją įgyvendinančios vidaus taisyklės ir procedūros (toliau – procedūros), kurios apimtų bent jau kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo ir tikrinimo, kliento pažinimo informacijos rinkimo ir vertinimo, kliento dalykinių santykių ir operacijų (sandorių) stebėsenos, įskaitant vidinius tyrimus dėl galimai įtartinų piniginių operacijų ar sandorių ir pranešimų teikimą Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – FNTT), informacijos saugojimo, mokymų darbuotojams organizavimo procedūras;

7.2. valdymo organų informavimo sistema, leidžianti laiku priimti sprendimus dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymo;

7.3. darbuotojų kompetencija, atitinkanti darbuotojų pareigines funkcijas, ir aiškiai nustatyta jų atsakomybė, funkcijų bei pareigų atskyrimas ir paskirstymas;

7.4. atsižvelgiant į FRD veiklos mastą ir pobūdį, tinkama informacinių technologijų sistema, užtikrinanti nenutrūkstamą duomenų kaupimą, apdorojimą ir panaudojimą, siekiant valdyti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikas;

7.5. pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos identifikavimas, vertinimas ir valdymas.

8. *Neteko galios nuo 2023-09-01*

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-97](#), 2023-05-30, paskelbta TAR 2023-05-31, i. k. 2023-10711

9. FRD taikomos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikų valdymo (mažinimo) priemonės turi būti objektyviai pagrįstos ir proporcingos siekiamiems pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos tikslams.

III SKYRIUS PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO RIZIKOS VALDYMAS

10. FRD užtikrina, kad į FRD vidaus kontrolės sistemą būtų įtrauktas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymas, parengta pinigų plovimo ir teroristų finansavimo

prevencijos politika ir tinkamos procedūros, reikalingos minėtos rizikos valdymo proceso kontrolei įgyvendinti, stebėti ir palaikyti jų veiksmingumą ir pakankamumą.

11. FRD valdymo organų funkcijos ir atsakomybė turi būti aiškiai paskirstytos, reglamentuotos ir įtvirtintos FRD vidaus dokumentuose, nurodant, kokios funkcijos ir kokia atsakomybė kokiems FRD valdymo organams priskirtos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymo srityje.

12. FRD valdymo organų nariai turi pažinti ir išmanyti su FRD veikla susijusias pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikas, užtikrinti tinkamą jų identifikavimą, vertinimą, priimtino rizikos lygio nustatymą, rizikos valdymo priemonių įgyvendinimą ir kontrolę.

13. FRD atsakingas už organizacinės struktūros, pagal kurią aiškiai nustatytos darbuotojų teisės, pareigos ir atsakomybė pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymo srityje, suformavimą ir užtikrinimą, kad tos pareigos būtų vykdomos. Darbuotojai turi būti supažindinti su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymo politika ir procedūromis, susijusiomis su jų pareigomis ir atsakomybe, privalo jas išmanyti ir taikyti.

14. FRD turi užtikrinti tinkamą darbuotojų funkcijų atskyrimą, kad būtų išvengta interesų konfliktų, dėl kurių padidėja arba gali padidėti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika (pavyzdžiui, FRD teikiant paslaugas klientams, asmeniniais ar kitokiais ryšiais susijusiems su FRD ar jo darbuotojais, ir pan.). FRD turi skatinti darbuotojus laikytis griežtų etikos standartų ir nustatyti galimas interesų konfliktų sritis ir jų valdymo priemones.

15. FRD turi užtikrinti, kad prieš paskiriant darbuotoją, atsakingą už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą FRD veikloje, ir valdybos narį, kuris organizuoja Įstatyme nustatytą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą (kai finansų rinkos dalyviui vadovauja valdyba), kaip tai nustatyta Įstatyme, būtų įvertinta jo kompetencija, darbo patirtis ir kvalifikacija. Vertinant atsakingojo asmens, įgyvendinančio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemones FRD veikloje, kompetenciją, patirtį ir kvalifikaciją privaloma atsižvelgti į asmens išsilavinimo lygį ir pobūdį, kvalifikacijos tobulinimą, profesinės veiklos ar darbo patirties pobūdį ir trukmę, kitus veiksnius, kurie gali turėti įtakos asmens kompetencijai, patirčiai ir kvalifikacijai, taip pat į tai, ar asmuo, kurį ketinama skirti atsakingu už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą, turi rizikų valdymo žinių, susijusių su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimu. Apie tokio darbuotojo ir (arba) valdybos nario paskyrimą FRD ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo jų paskyrimo ir (arba) pakeitimo turi pranešti Lietuvos bankui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [03-97](#), 2023-05-30, paskelbta TAR 2023-05-31, i. k. 2023-10711

16. FRD turi užtikrinti, kad darbuotojai, kurių darbo pareigos susijusios su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimu, turėtų tinkamą kvalifikaciją ir reikiamų žinių pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje savo darbo funkcijoms (pareigoms) atlikti, taip pat užtikrinti darbuotojų žinių ir kompetencijos atnaujinimą, kvalifikacijos kėlimą (pavyzdžiui, dalyvaujant mokymuose, seminaruose, konferencijose ir pan.).

17. FRD turi užtikrinti, kad už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymą atsakingiems darbuotojams būtų prieinama visa jų funkcijoms atlikti reikalinga informacija, įskaitant, bet neapsiribojant, prieigą prie informacijos, susijusios su FRD kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymu, kliento pažinimu, piniginėmis operacijomis ir sandoriais bei kita informacija, būtina jų funkcijoms vykdyti. FRD darbuotojai, nustatę, kad piniginė operacija ar sandoris gali būti įtartini arba pastebėję pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo požymių, turi pranešti FRD paskirtam atsakingam darbuotojui.

18. FRD veikianti valdymo organų informavimo sistema turi būti tinkamai reglamentuota ir užtikrinanti patikimos ir tinkamos vidaus bei išorės informacijos, galinčios turėti įtakos priimant sprendimus dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymo, pateikimą laiku. FRD valdymo organų informavimo sistema privalo apimti bent jau:

18.1. reguliarių informacijos teikimą FRD valdymo organui ir audito komitetui, o jei ji sudaryti neprivaloma, – stebėtojų tarybai (jei stebėtojų taryba sudaroma) apie pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymą (įskaitant, bet neapsiribojant, informaciją apie FRD patiriamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką ir jos lygio pasikeitimus, įdiegtas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymo priemones, pasiūlymus dėl priemonių, reikalingų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikai veiksmingai valdyti (mažinti), pakeitimo, informaciją apie pažeidimus, nustatytus įgyvendinant FRD vidaus kontrolės procedūras ir politikas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje, ir pan.);

18.2. atsiskaitymą, kaip FRD vykdo reikalavimus ir pareigas, susijusias su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija.

19. FRD darbuotojų atlygio nustatymo politika ir praktika turi derėti su veiksmingu rizikos valdymu ir skatinti patikimą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikų valdymą.

20. FRD privalo užtikrinti konfidencialios informacijos, gautos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos tikslais, tinkamą apsaugą ir tai, kad turima konfidenciali informacija būtų atskleidžiama tik tiems FRD darbuotojams, kurių tiesioginėms funkcijoms atlikti ši informacija reikalinga, arba tretiesiems asmenims tik Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytais atvejais ir pagrindais.

21. FRD turi užtikrinti, kad pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymo (mažinimo) priemonės būtų taikomos visiems klientams.

IV SKYRIUS

PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS POLITIKA

22. FRD turi vadovautis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos politika, kuri:

22.1. turi būti tinkamai dokumentuota ir peržiūrima bent kartą per metus arba dažniau, pavyzdžiui, pasikeitus teisės aktų reikalavimams, pasikeitus su FRD veikla susijusioms rizikoms, atsižvelgiant į FRD visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikų vertinimo rezultatus arba įvykus kitiems reikšmingiems įvykiams, ir, jei reikia, turi būti atnaujinama;

22.2. turi būti patvirtinta FRD vyresniojo vadovo arba valdymo organo, tvirtinančio panašaus pobūdžio vidaus kontrolės procedūras;

22.3. turi apimti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos tikslus, prisiimamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos lygį bei šiai rizikai mažinti/ valdyti taikomas priemones;

22.4. turi apimti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos identifikavimo, stebėjimo ir valdymo principus;

22.5. turi apimti FRD darbuotojų, atsakingų už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą, atsakomybės ir atskaitomybės (ryšių) pasiskirstymą;

22.6. turi nustatyti, kokiomis priemonėmis bus užtikrinama tinkamos darbuotojų, atsakingų už pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją, kompetencija ir žinios.

23. FRD pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos politika gali būti išdėstyta bendroje FRD rizikos valdymo politikoje arba atskirame dokumente.

24. FRD privalo užtikrinti, kad darbuotojai būtų supažindinti su įstaigos patvirtinta FRD pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos politika ir ją įgyvendinančiomis vidaus procedūromis, kad galėtų tinkamai vykdyti savo darbo funkcijas.

25. Įgyvendinant Įstatymo reikalavimus, FRD pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos politikoje ir (arba) ją įgyvendinančiose vidaus procedūrose turi būti numatyta mokymų darbuotojams proceso organizavimo tvarka, joje turi būti nustatyta:

25.1. mokymų organizavimas darbuotojams, kurių darbo funkcijos yra susijusios su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimu;

25.2. mokymų organizavimas vadovaujantiems asmenims, atsakingiems už sprendimų, susijusių su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika, FRD veikloje priėmimą;

25.3. mokymų turinio pritaikymas skirtingiems FRD darbuotojams, atsižvelgiant į jų atliekamas funkcijas, užtikrinama reguliari mokymų turinio peržiūra;

25.4. mokymų organizavimo periodiškumas, mokymų ir žinių patikros organizavimo kontrolė;

25.5. duomenų saugojimas (įrašų apie mokymuose dalyvavusius darbuotojus, žinių patikros rezultatus, mokymų medžiagos turinį registravimas ir kt.) ir pan. FRD privalo saugoti duomenis apie organizuotus mokymus ir juose dalyvavusius darbuotojus, žinių patikros rezultatus, mokymų medžiagos turinį ir kt. ne trumpiau negu penkerius metus nuo mokymų pabaigos.

V SKYRIUS

FRD VISOS VEIKLOS PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO RIZIKOS VERTINIMAS

26. Veiksminga FRD pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos valdymo sistema turi užtikrinti, kad pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika yra nustatyta ir nuolat stebima, imamasi proporcingų priemonių rizikai valdyti (mažinti).

27. Siekdamas veiksmingai valdyti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, FRD privalo atlikti savo visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimą. Rizikos vertinimas turi padėti FRD suprasti kylančias pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikas ir įvertinti, kurioms savo veiklos sritims FRD privalo skirti didesnius išteklius taikydamas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemones.

28. FRD privalo užtikrinti, kad FRD visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimas būtų atliekamas, peržiūrimas ir atnaujinamas reguliariai, bet ne rečiau kaip kartą per metus ir (arba) įvykus reikšmingiems pokyčiams.

29. FRD privalo užtikrinti, kad jo rizikos vertinimas, kuriuo siekiama įvertinti visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką (nepaisant to, ar rizikos vertinimas atliekamas paties FRD ar pasinaudojant trečiųjų asmenų paslaugomis), yra proporcingas FRD vykdomos veiklos mastui, pobūdžiui bei teikiamoms paslaugoms ir (arba) produktams ir atliekamas atsižvelgiant į konkretaus FRD veiklai būdingas rizikas ir jų veiksnius bei į rizikas, nustatytas Lietuvos Respublikos nacionalinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinime ir Europos Komisijos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinime.

30. FRD visos veiklos rizikos vertinimas atliekamas atsižvelgiant bent į šias rizikos rūšis:

30.1. klientų keliamą riziką;

30.2. šalies ir (arba) geografinio regiono riziką;

30.3. teikiamų paslaugų ir produktų, atliekamų operacijų riziką;

30.4. produkto, paslaugos, sandorio ar paslaugų teikimo kanalų riziką.

31. FRD, atsižvelgdamas į savo veiklos mastą ir pobūdį, gali išskirti ir kitas rizikos rūšis, nei nurodyta Nurodymų 30 punkte.

32. Visi FRD atlikti visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimai ir vėlesni su šiuo rizikos vertinimu susiję pakeitimai ir (arba) atnaujinimai privalo būti dokumentuojami. FRD valdymo organas ir audito komitetas, o jei jį sudaryti neprivaloma, – stebėtojų taryba, jeigu sudaroma, privalo būti informuojami apie atlikto FRD visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo rezultatus.

33. FRD visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinime turi būti pateikiama informacija apie rizikas, su kuriomis FRD susiduria (išskiriant bent jau Nurodymų 30 punkte nurodytas rizikos rūšis arba į jas atsižvelgiant), veiksnius, kurie turi įtakos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikoms, šių veiksnių pasireiškimo tikimybę, jų poveikį ir turimas rizikos valdymo (mažinimo) priemones, kurios taikomos FRD veikloje.

34. Atlikęs FRD visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimą ir nustatęs, kad esamos rizikos valdymo (mažinimo) priemonių nepakanka, FRD privalo sudaryti

rizikų valdymo (mažinimo) priemonių planą, jį turi patvirtinti FRD valdymo organas arba jo įgaliotas asmuo.

35. FRD atliekamas visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimas turi būti pagrįstas duomenimis, kurie leistų tinkamai identifikuoti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos lygį (pavyzdžiui, į rizikos vertinimą turi būti įtraukiama įvairi statistinė informacija, t. y. FRD klientų skaičius, jų pasiskirstymas pagal skirtingas rizikos grupes; klientų, kurie naudojami didelės rizikos produktais, skaičius; mokėjimo operacijų didelės rizikos šalyse skaičius (vertė); klientų, veikiančių didelės rizikos šalyse, skaičius ir t. t.).

36. FRD privalo užtikrinti, kad FRD visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo atlikimo tvarka būtų tinkamai reglamentuota ir nustatytų bent jau:

36.1. duomenų šaltinius, kuriais remiamasi atliekant FRD visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimą (-us);

36.2. duomenų rinkimo ir vertinimo tvarką;

36.3. rodiklius, identifikuojančius pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, jos pasireiškimo tikimybę ir poveikį;

36.4. darbuotojo, atsakingo už FRD visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimą, pareigas ir atsakomybę;

36.5. FRD valdymo organų informavimo apie atliktą FRD visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo vertinimą tvarką;

36.6. FRD visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo peržiūros (atnaujinimo) periodiškumą ir tvarką;

36.7. nustatytų rizikų valdymo (mažinimo) priemonių plano sudarymo ir įgyvendinimo tvarką.

37. FRD privalo užtikrinti, kad atlikdamas savo visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimą vadovaujasi aktualia ir objektyvia informacija.

38. FRD, prieš pradėdamas teikti naują finansinę paslaugą (produktą) arba pradėdamas teikti esamą finansinę paslaugą (produktą) naujam klientų segmentui, naujoje geografinėje teritorijoje arba nauju paslaugos (produkto) tiekimo kanalu, privalo įvertinti su tuo susijusią pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką. Taip pat turi būti įvertinta naujų arba vystomų technologijų panaudojimo versle (tiek naujų, tiek jau teikiamų paslaugų (produktų)) rizika, susijusi su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu. Remiantis tokios paslaugos (produkto) įvertinimo išvadomis, turi būti parenkamos atitinkamos priemonės minėtoms rizikoms valdyti (mažinti).

VI SKYRIUS INDIVIDUALUS PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO RIZIKOS VERTINIMAS

39. FRD privalo įsidiegti vidaus procedūras, kuriomis vadovaudamasis atliktų individualų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimą ir skirstytų klientus (tiek užmegzdamas dalykinius santykius, tiek juos tęsdamas) į rizikos grupes (kategorijas).

40. Atliekant individualų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimą, privaloma atsižvelgti bent į šias rizikos rūšis:

40.1. kliento keliamą riziką;

40.2. šalies ir (arba) geografinio regiono riziką;

40.3. kliento naudojamų paslaugų ir produktų, atliekamų operacijų riziką;

40.4. produkto, paslaugos teikimo ar sandorio sudarymo kanalų riziką.

41. FRD, atlikdamas individualų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimą, atsižvelgia ne tik į Nurodymų 40 punkte nurodytas rizikos rūšis, bet ir į rizikas, nustatytas FRD visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinime.

42. Klientai privalo būti skirstomi į rizikos grupes (kategorijas), atsižvelgiant į įvairius kriterijus, pavyzdžiui, registracijos šalį, vykdomos veiklos rūšį, faktinę vykdomos veiklos vietą,

kliento juridinio asmens nuosavybės ir kontrolės struktūrą, kliento gyvenamąją vietą, naudos gavėjo pilietybę, atliekamų piniginių operacijų pobūdį, mastą, naudojamus produktus (paslaugas) ir pan.

43. FRD rizikos valdymo sistema turi užtikrinti, kad pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika nustatoma ir proporcingos rizikos valdymo (mažinimo) priemonės taikomos tinkamai ir laiku.

44. FRD privalo užtikrinti, kad individuali pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo atlikimo tvarka tinkamai reglamentuota, reguliariai peržiūrima ir prireikus atnaujinama, ji apibrėžia bent jau rizikos nustatymo kriterijus, rizikos veiksnius, individualų kliento pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo procesą ir vertinimo periodiškumą.

45. FRD privalo užtikrinti, kad individualus pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimas peržiūrimas ir atnaujinamas reguliariai.

46. FRD privalo užtikrinti, kad atsiradus reikšmingos informacijos, turinčios įtakos individualiam kliento pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimui, pavyzdžiui, atsinaujinus informacijai ir duomenims, kurie buvo pateikti kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo metu, paaiškėjus naujai reikšmingai informacijai apie klientą, jo veiklą, kai klientas išreiškia pageidavimą naudotis nauja paslauga ar produktu, pasikeičia kliento veiklos ar operacijų pobūdis, piniginių operacijos ar sandoriai turi įtartinumo požymių ir pan., individualus kliento pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimas būtų peržiūrimas ir, jeigu reikia, atnaujinamas.

47. Nustačius padidėjusią kliento riziką, turi būti gaunama papildomos informacijos iš kliento, atliekama sustiprinta dalykinių santykių stebėseną, sprendžiama dėl kliento pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos pervertinimo ar kitokių rizikos valdymo priemonių taikymo.

48. FRD privalo užtikrinti, kad įstaigoje taikomi sprendimai (pavyzdžiui, automatizuotos informacinės sistemos) leidžia nustatyti kliento riziką didinančius veiksnius ir priskirti klientą prie reikiamos rizikos grupės (kategorijos) (individualus pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimas).

VII SKYRIUS

DERAMO KLIENTŲ TIKRINIMO REIKALAVIMAI

49. Deramas klientų ir naudos gavėjų tikrinimas suteikia FRD žinių apie savo klientus, įskaitant ir apie dalykinių santykių tikslą ir numatomą pobūdį. Remdamasis iš kliento gauta informacija, FRD ne tik privalo įvertinti kliento keliamą riziką, bet ir turi ją panaudoti (ja remtis) tolesniuose dalykinių santykių su klientu etapuose, pavyzdžiui, atlikdamas dalykinių santykių ir sandorių (operacijų) stebėseną ir vertindamas, ar kliento atliekamos operacijos atitinka FRD turimas žinias apie klientą, jo veiklą, lėšų šaltinį, neturi įtartinoms operacijoms būdingų požymių, kurie galėtų padėti atskleisti su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu susijusią veiklą, ir pan.

50. FRD, remdamasis savo atlikto visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo rezultatais (išvadamis) ir nepažeisdamas Įstatyme nustatytų atvejų, kai privaloma taikyti sustiprintą tapatybės nustatymą, nustato, kokį kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo būdą (sustiprintą, supaprastintą ar įprastą) taikys atskiriems dalykiniams santykiams ir (arba) sandoriams.

51. FRD, vykdydamas deramą klientų tikrinimą, privalo atlikti:

51.1. nustatyti kliento tapatybę ir patikrinti kliento tapatybės nustatymo metu gautą informaciją, remdamasis iš patikimo ir nepriklausomo šaltinio gautais dokumentais, duomenimis ar informacija;

51.2. nustatyti kliento naudos gavėjo tapatybę ir taikyti priemones, reikalingas naudos gavėjo asmens tapatybei patikrinti, kad įsitikintų, kas yra naudos gavėjas;

51.3. nustatyti kliento atstovo tapatybę, jeigu klientas veikia per atstovą;

- 51.4. nustatyti, ar klientas veikia savo vardu, ar yra kontroliuojamas;
- 51.5. nustatyti, ar klientas, kliento atstovas ir naudos gavėjas yra politiškai pažeidžiami (paveikiami) asmenys;
- 51.6. vertinti, ar yra pagrindas taikyti sustiprintą kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymą ir (arba) sustiprintą dalykinių santykių stebėseną;
- 51.7. vertinti dalykinių santykių tikslą ir numatomą pobūdį;
- 51.8. kliento, kliento atstovo ir naudos gavėjo informacijos tikrinimą įgyvendinant tarptautines finansines sankcijas, tarptautines ribojamąsias priemones;
- 51.9. vykdyti nuolatinę kliento dalykinių santykių ir sandorių stebėseną, įskaitant sandorių tyrimą, siekdamas užtikrinti, kad vykdomi sandoriai atitiktų FRD turimas žinias apie klientą, jo verslą ir rizikos pobūdį, įskaitant žinias apie lėšų kilmę;
- 51.10. periodiškai atnaujinti kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo metu pateiktus dokumentus, duomenis arba informaciją (atsižvelgdamas į kliento rizikos lygį arba į kitas reikšmingas aplinkybes).
52. Informacijos, kuri privalo būti gaunama ir tikrinama atliekant deramą kliento tikrinimą, apimtis priklauso nuo FRD nustatytos kliento pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos, t. y. kuo didesnė kliento keliamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika, tuo daugiau informacijos ir duomenų FRD privalo gauti ir taikyti papildomas deramo kliento tikrinimo priemones, privalo gauti papildomos informacijos, kuri padėtų tinkamai pažinti klientą, suprasti jo veiklą, lėšų šaltinius, turto kilmę, nuosavybės ir kontrolės struktūrą ir kita.
53. Įstatyme nustatytas supaprastinto kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo priemonės FRD gali taikyti tik atlikęs pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimą ir identifikavęs mažą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką. Pasinaudojęs Įstatyme numatyta galimybe taikyti supaprastintą kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymą, FRD, nustatęs, kad pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika nebėra maža, privalo imtis priemonių, kad surinktų papildomą kliento pažinimo informaciją, ir taikyti įprastą, arba Įstatyme ir FRD vidaus kontrolės procedūrose nustatytais atvejais sustiprintą, kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymą.
54. Be Įstatyme nustatytų rizikos veiksnių, sprenddamas dėl deramo klientų tikrinimo apimties ir priemonių, FRD papildomai privalo atkreipti dėmesį ir į kitus rizikos veiksnis, įskaitant, bet neapsiribojant:
- 54.1. kyla įtarimų, kad kliento atliekami sandoriai gali būti susiję su pinigų plovimu ir (arba) teroristų finansavimu ar kitokia neteisėta veikla;
- 54.2. iš bankų korespondentų ir (arba) kitų finansų įstaigų gauta informacija arba prašymas dėl informacijos apie klientą arba jo atliekamas pinigines operacijas ar sandorius, kurie gali būti susiję su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu;
- 54.3. iš FNNT, kitų ikiteisminio tyrimo institucijų, prokuratūros ar teismo gauta informacija arba prašymas dėl informacijos apie klientą arba jo atliekamas pinigines operacijas ar sandorius, galimai susijusius su pinigų plovimu, teroristų finansavimu ar kita nusikalstama veika.
55. FRD, vadovaudamasis Įstatymu, visada privalo imtis priemonių, kad patikrintų kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo metu gautus duomenis ir informaciją apie klientą ir naudos gavėją, remdamasis duomenimis, dokumentais ar informacija, gautais iš patikimo ir nepriklausomo šaltinio. Duomenimis, dokumentais ar informacija, gautais iš patikimo ir nepriklausomo šaltinio, gali būti laikomi oficialūs dokumentai, kuriuose yra asmens nuotrauka ir (arba) atitinkamas registracijos numeris ir kurie negali būti lengvai kopijuojami arba padirbami (pasas, asmens tapatybės kortelė, juridinio asmens registracijos pažymėjimas, išrašas iš Juridinių asmenų registro, notaro patvirtintos dokumentų kopijos ir pan.), kuriuose būtų nurodytas kliento vardas ir pavardė, asmens kodas ar kita unikali skaitmenų seka, skirta asmeniui identifikuoti, pilietybė, asmens nuotrauka ir (arba) parašas ar pan. (fiziniam asmeniui) arba pavadinimas, adresas, kodas, registracijos pažymėjimo numeris, PVM mokėtojo kodas ar pan. (juridiniams asmenims), informacija iš viešai prieinamų patikimų duomenų bazių.

56. FRD privalo užtikrinti, kad vykdant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją būtų imamasi riziką mažinančių priemonių. Atsižvelgiant į pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos lygį ir nepažeidžiant Įstatyme nustatytą sustiprintos tapatybės nustatymo atvejų ir priemonių, gali būti pasirenkamos šios rizikos valdymo (mažinimo) priemonės:

56.1. sustiprinta kliento dalykinių santykių ir (arba) atliekamų operacijų stebėseną, įskaitant vykdomų sandorių ir (arba) atliekamų operacijų analizę, siekiant nustatyti kliento operacijų tikslą, pobūdį, ekonominį pagrindumą, operacijų (sandorių) atitiktį kliento deklaruotai veiklai;

56.2. papildomos informacijos, duomenų ar dokumentų iš nepriklausomų ir patikimų šaltinių gavimas;

56.3. kliento pateiktos informacijos, susijusios su konkrečiu sandoriu, vertinimas, įsitikinant, kad kliento pateiktuose dokumentuose nėra jokių galimų klastojimo požymių, ir šių dokumentų vertinimas vadovaujantis protingumo ir proporcingumo principais;

56.4. kliento sandorių vykdymas ir (arba) operacijų atlikimas tik tada, kai iš kliento gaunami sandorius (arba) operacijas pagrindžiantys dokumentai;

56.5. turto ir lėšų, susijusių su dalykiniais santykiais arba sandoriu, šaltinio nustatymas;

56.6. kliento sandorių vykdymas ir (arba) operacijų atlikimas tik tada, jei vyresnysis vadovas tam pritaria.

57. Kai klientas vengia arba atsisako FRD prašymu ir nurodytais terminais pateikti informaciją, nurodytą Įstatyme, FRD, vadovaudamasis savo vidaus politikos ir vidaus kontrolės procedūromis ir vertindamas kliento keliamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, privalo imtis priemonių, skirtų kliento keliamai rizikai valdyti (mažinti) (pavyzdžiui, apriboti kliento atliekamas operacijas, naudojamas paslaugas ir produktus pagal nustatytus limitus ir kriterijus ir kita). Tokios FRD taikomos priemonės turi būti proporcingos kliento keliamai pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikai.

VIII SKYRIUS

KLIENTO DALYKINIŲ SANTYKIŲ IR OPERACIJŲ (SANDORIŲ) STEBĖSENOS REIKALAVIMAI

58. FRD privalo vykdyti nuolatinę kliento dalykinių santykių ir operacijų (sandorių) stebėseną. Nuolatinė dalykinių santykių ir operacijų (sandorių) stebėseną apima tiek stebėseną realiuoju laiku, t. y. prieš įvykdant kliento operaciją ir (arba) operacijos atlikimo metu (momentinė stebėseną) (angl. *online monitoring*), tiek retrospektyvią stebėseną, t. y. jau įvykdytų operacijų ir (arba) sandorių analizę, siekiant suprasti kliento atliekamų operacijų ir (arba) sudaromų sandorių pobūdį ir (arba) jų atitiktį FRD turimoms žinioms apie klientą, jo rizikos profilį, identifikuoti atliekamas įtartinas operacijas ir (arba) sandorius.

59. FRD privalo turėti atskiras vidaus kontrolės procedūras (scenarijus), kad pastebėti:

59.1. teroristų finansavimo atvejus;

59.2. pinigų plovimo atvejus.

60. FRD privalo užtikrinti, kad kliento dalykinių santykių ir (arba) operacijų (sandorių) stebėsenos procesas yra organizuojamas atsižvelgiant į FRD atlikto visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo rezultatus. Tai reiškia, kad identifikavęs didesnės rizikos sritis (pavyzdžiui, klientai iš didelės rizikos šalių, klientų veikla susijusi su didesne pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo rizika, FRD siūlomo produkto specifika sudaro palankesnes sąlygas pinigų plovimui ar teroristų finansavimui ar kt.) FRD privalo pritaikyti stebėsenos intensyvumą, apimtį, scenarijus ir nustatyti atitinkamus stebėsenos kriterijus, kad galėtų laiku ir efektyviai aptikti ir nustatyti kliento atliekamas įtartinas operacijas ar sandorius.

61. Kliento dalykinių santykių ir (arba) operacijų (sandorių) stebėsenos intensyvumą, apimtį, scenarijus ir atitinkamus stebėsenos kriterijus FRD nustato atsižvelgdamas tiek į atlikto

visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo rezultatus, tiek į individualų kliento pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimą.

62. Dalykinių santykių ir operacijų stebėsenos intensyvumas, apimtis, scenarijai ir atitinkami stebėsenos kriterijai parenkami atsižvelgiant bent į šiuos veiksnius:

- 62.1. atliekamos stebėsenos pobūdį (retrospektyvi, momentinė);
- 62.2. kliento keliamą riziką;
- 62.3. geografijos arba teritorijos, kurioje vykdoma veikla, keliamą riziką;
- 62.4. teikiamų produktų, operacijų (sandorių) riziką.

63. FRD privalo turėti veiklos mastą ir pobūdį atitinkančias priemones, kurios užtikrina veiksmingą dalykinių santykių ir operacijų (sandorių) stebėseną.

64. FRD privalo užtikrinti, kad atsižvelgiant į FRD veiklos mastą, pobūdį, atliekamų operacijų sudėtingumą ir kylančią pinigų plovimo ir (arba) teroristų finansavimo riziką taikomi dalykinių santykių ir operacijų (sandorių) stebėsenos sprendimai leistų laiku ir efektyviai nustatyti įtartinas operacijas ir (arba) sandorius, atlikti jų tyrimą, ir prireikus teikti pranešimus FNTT Įstatyme nustatyta tvarka.

65. FRD privalo reguliariai peržiūrėti ir vertinti (angl. *backtesting*) taikomus sprendimus, siekdamas užtikrinti, kad jie ir toliau išliktų aktualūs ir veiksmingi, atsižvelgiant į įstaigos patiriamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos lygį, nustatytą FRD visos veiklos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo metu.

66. FRD, vykdydamas kliento dalykinių santykių ir operacijų (sandorių) stebėseną, privalo užtikrinti, kad kiekvienas automatinės stebėsenos sprendimo (jeigu FRD turi įdiegtus automatinės stebėsenos sprendimus) sugeneruotas įspėjimas (angl. *alert*) arba kiekviena kliento operacija (jeigu FRD neturi automatinės stebėsenos sprendimų), atitinkanti įtartinumo kriterijus, būtų FRD darbuotojų laiku peržiūrima ir tinkamai išanalizuojama, o šie veiksmai dokumentuojami ir saugomi tokiu formatu, kad prireikus galėtų būti pateikti priežiūros institucijai.

67. Kai FRD taikomo dalykinių santykių ir operacijų (sandorių) stebėsenos proceso metu nustatoma, kad dėl kliento (-ų) veiklos turi būti atliekamas vidinis tyrimas, atlikto vidinio tyrimo rezultatai ir išvados privalo būti dokumentuojami, aiškiai nurodoma atlikto vidinio tyrimo eiga ir rezultatai, įskaitant ir informaciją, koku pagrindu buvo priimtas atitinkamas sprendimas (sprendimas nutraukti vidinį tyrimą, jį išplėsti arba pranešti FNTT apie nustatytas įtartinas operacijas ir pan.), ir tai turi būti saugoma Įstatyme nustatytais terminais.

68. FRD privalo užtikrinti, kad darbuotojai, atsakingi už dalykinių santykių ir operacijų (sandorių) stebėseną, būtų tinkamai supažindinti su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikomis, turėtų pakankamai išteklių ir resursų, kad atliktų dalykinių santykių ir operacijų (sandorių) stebėseną ir vidinius tyrimus, ir turėtų prieigą prie vidaus ir išorės sistemų, reikalingų vidiniams tyrimams atlikti.

69. Vidaus kontrolės priemonių, skirtų dalykinių santykių ir operacijų (sandorių) stebėsenai (įskaitant automatinės stebėsenos sprendimus, informacinių technologijų priemones ir pan.), tinkamumas privalo būti reguliariai peržiūrimas siekiant užtikrinti, kad įdiegtos priemonės yra aktualios ir atitinka FRD patiriamas rizikas.

IX SKYRIUS

VIDAUS KONTROLĖS SISTEMOS ELEMENTŲ VERTINIMAS

70. Nurodymų 7 punkte išvardytų FRD nustatytų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų atitiktis teisės aktams ir jų taikymo veiksmingumas ir efektyvumas privalo būti vertinami tiek nuolat (darbuotojams atliekant kasdienes funkcijas), tiek periodiškai – atliekant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimą, kuriuo siekiama užtikrinti vidaus kontrolės sistemos veiksmingumą, efektyvumą, tęstinumą, nuolatinę stebėseną, tobulinimą, trūkumų identifikavimą ir jų šalinimą.

71. FRD privalo užtikrinti, kad Nurodymų 7 punkte nurodytų rizikos vertinimu atrinktų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas būtų atliekamas periodiškai, atsižvelgiant į FRD nustatytą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, FRD veiklos mastą, pobūdį, teikiamas paslaugas ir (arba) produktus, bet ne rečiau kaip kartą per dvejus metus, taip pat tais atvejais, kai įvyksta reikšmingų pokyčių. FRD privalo užtikrinti, kad iki atliekant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimą būtų nustatyti atrankos kriterijai, kuriais remiantis atrenkami vertinti vidaus kontrolės sistemos elementai atsižvelgiant į FRD nustatytą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, FRD veiklos mastą, pobūdį, teikiamas paslaugas ir (arba) produktus, kitą reikšmingą informaciją. FRD privalo dokumentuoti ir gebėti pagrįsti atrankos kriterijų, kuriais remiantis yra atrenkami vertintini elementai, pagrįstumą.

72. Periodinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimo metu privalo būti įvertinta FRD nustatytos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos vidaus reglamentavimo atitiktis teisės aktų reikalavimams ir pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų taikymo efektyvumas ir veiksmingumas. Vertinimo metu pasitelkiami metodai privalo atitikti FRD veiklos mastą ir pobūdį bei FRD veiklos sudėtingumą ir teikiamų paslaugų ir (arba) produktų pobūdį ir būti proporcingi atsižvelgiant į FRD patiriamą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką.

73. Periodinis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas gali būti atliekamas vykdant vidaus ar išorės auditą arba kitais FRD pasirinktais būdais. Nepriklausomai nuo to, ar periodinis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas atliekamas FRD vidiniais ištekliais ar pasitelkiant išorės paslaugų teikėjus, FRD tenka atsakomybė už tinkamą tokio vertinimo atlikimą, todėl FRD privalo užtikrinti, kad tokį vertinimą atliekantis asmuo turėtų reikiamą kompetenciją pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje, išmanytų teisės aktus, reglamentuojančius pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos sritį, suprastų FRD veiklos modelį ir turėtų visą tokiam vertinimui reikalingą informaciją.

74. FRD privalo užtikrinti, kad periodinis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimas būtų atliekamas nešališkai, t. y. asmuo, atliekantis tokį vertinimą, negali vertinti elementų, už kurių organizavimą ir (arba) įgyvendinimą buvo atsakingas (pavyzdžiui, vidaus kontrolės procedūrų ir politikų atitikties teisės aktų reikalavimams negali vertinti tas pats asmuo, kuris yra jas parengęs).

75. Periodinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimo rezultatai visais atvejais turi būti dokumentuojami rašytiniame dokumente ir (arba) dokumentuose parengiant vertinimo išvadą, kurios privalo apimti bent šiuos elementus:

75.1. atlikto vertinimo apimtį (t. y. išskiriant vertinimo metu vertintas sritis, procesus ir pan.);

75.2. laikotarpį, kuris buvo vertinamas;

75.3. vertinimo metodologiją, kurioje būtų detalizuojama, kaip buvo atliktas pasirinktos srities vertinimas, kokie konkretūs vertinimo metodai naudoti (pavyzdžiui, dokumentinė peržiūra, apklausa (interviu), veiklos stebėseną ir pan.);

75.4. FRD politikas ir vidaus kontrolės procedūras, kurios buvo vertinamos, ir jų įgyvendinimo praktikoje vertinimą;

75.5. FRD klientų testavimo apimtį ir testavimo atrankos kriterijus, nurodant, kiek klientų buvo pasirinkta testuoti, kokia klientų informacija buvo vertinama;

75.6. FRD pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos atitikties taikomiems teisės aktams bei efektyvumo ir veiksmingumo vertinimą, išskiriant konkrečias vertintas sritis ir pateikiant šių konkrečių vertintų sričių vertinimą;

75.7. vertinimo metu nustatytus pastebėjimus ir trūkumus bei šių trūkumų galimą poveikį, išskiriant trūkumų kategorijas pagal jų pobūdį, mastą ir galimą poveikį;

75.8. rekomendacijas, susijusias su vertinimo metu nustatytų trūkumų pašalinimu;

75.9. kitą reikšmingą informaciją.

76. FRD valdymo organas, atsakingas už priemonių nustatytiems trūkumams šalinti ir rizikoms valdyti (mažinti) nustatymą ir įgyvendinimo kontrolę, privalo susipažinti su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vidaus kontrolės sistemos elementų vertinimo rezultatais ir patvirtinti vertinimo metu nustatytų trūkumų pašalinimo planą.

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [03-97](#), 2023-05-30, paskelbta TAR 2023-05-31, i. k. 2023-10711

X SKYRIUS TARPININKŲ VEIKLOS KONTROLĖ

77. Kai FRD teikia paslaugas Lietuvos Respublikoje ar kitoje užsienio valstybėje per tarpininkus, fizinius ar juridinius asmenis, kurie teikdami mokėjimo paslaugas ar kitas finansines paslaugas veikia FRD vardu, FRD privalo užtikrinti, kad:

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [03-97](#), 2023-05-30, paskelbta TAR 2023-05-31, i. k. 2023-10711

77.1. tarpininkai yra tinkamai supažindinti su FRD pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos politikos, FRD vidaus politikos ir vidaus kontrolės procedūrų, reglamentuojančių pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemones, reikalavimais;

77.2. tarpininkai yra tinkamai supažindinti su FRD veiklai būdingomis pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikomis;

77.3. tarpininkai yra tinkamai išmokyti, kad galėtų atpažinti galimai įtartina kliento veiklą ir, kilus įtarimų, galėtų nedelsdami informaciją perduoti atsakingiems FRD darbuotojams;

77.4. reguliariai atliekamas tarpininkų veiklos auditas ir kitokio pobūdžio patikrinimai (vertinimai), siekiant įsitikinti, kaip tarpininkas laikosi pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos reikalavimų.

78. Kai FRD teikia mokėjimo ar kitas finansines paslaugas Lietuvos Respublikoje ar kitoje užsienio valstybėje per tarpininkus, fizinius ar juridinius asmenis, už Nurodymuose nustatytų pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos reikalavimų tinkamą vykdymą yra atsakingas FRD.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [03-97](#), 2023-05-30, paskelbta TAR 2023-05-31, i. k. 2023-10711

Priedo pakeitimai:

Nr. [03-15](#), 2020-01-30, paskelbta TAR 2020-01-31, i. k. 2020-02160

Pakeitimai:

1.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-15](#), 2020-01-30, paskelbta TAR 2020-01-31, i. k. 2020-02160

Dėl Lietuvos banko valdybos 2015 m. vasario 12 d. nutarimo Nr. 03-17 „Dėl Finansų rinkos dalyviams skirtų nurodymų, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (arba) teroristų finansavimui, patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-97](#), 2023-05-30, paskelbta TAR 2023-05-31, i. k. 2023-10711

Dėl Lietuvos banko valdybos 2015 m. vasario 12 d. nutarimo Nr. 03-17 „Dėl Finansų rinkos dalyviams skirtų nurodymų, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (arba) teroristų finansavimui, patvirtinimo“ pakeitimo

